

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 71 0 П 071274 13 Рев
Бања Лука, 9.7.2015. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија Роса Обрадовић, као предсједник вијећа, а судије Војислав Димитријевић и Виоланда Шубарић, као чланови вијећа, у правној ствари тужилаца Р.Д. и М.Д., синова Г. из Б.Л., које заступа пуномоћник Ј.Б., адвокат из Б.Л., против туженог Н.Г., сина Р. из Б.Л., кога заступа пуномоћник З.Б., адвокат из Б.Л., ради утврђења, вриједност спора 10.100,00 КМ, одлучујући о ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 071274 12 Гж од 13.12.2012. године, на сједници вијећа одржаној 9.7.2015. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија тужилаца се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 071274 12 Гж од 13.12.2012. године се преиначава тако што се жалба тужилаца уважава и пресуда Основног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 071274 09 П од 31.10.2011. године преиначава и суди:

"Усваја се тужбени захтјев тужилаца и утврђује се да је даровним уговором који је закључен 20.2.2004. године и овјерен под бројем: ОВ-2408/04 од 24.2.2004. године у Б.Л., између покојне Г.Д., као дародавца и туженог, као даропримца, којим је дародавац даровао даропримцу стан у Б.Л., Улица ..., стан број 20, пов. 53 м², уписан у лист непокретности број 3632 КО Б.Л. V, повријеђен нужни насљедни дио тужилаца са по 1/6 дијела, па се слиједом тога налаже РУГИП-у –, да на основу ове пресуде изврши брисање уписа права својине с 1/1 дијела на предметном стану са имена туженог и изврши упис права сувласништва на стану у корист тужилаца са по 1/6 дијела, односно туженог са 2/3 дијела."

Обавезује се тужени да накнади трошкове парничног поступка тужиоцима у износу од 5.580,00 КМ, са законском затезном каматом на износ од 2.880,00 КМ почев од 31.10.2011. године, на износ од 1.350,00 КМ почев од 13.12.2012. године, те на износ од 1.350,00 КМ почев од 9.7.2015. године па до исплате.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 071274 09 П од 31.10.2011. године одбијен је као неоснован тужбени захтјев тужилаца којим траже да суд утврди да је правно ништав даровни уговор закључен дана 20.2.2004.

године и овјерен под бројем: ОВ-2408/04 од 24.2.2004 године у Б.Л. између покојне Г.Д., као дародаваца и туженог, као даропримца (у даљем тексту Даровни уговор), којим је дародавац даровао даропримцу стан у Б.Л., Улица ..., стан број 20, површине 53 м², уписан у лист непокретности број 3632 КО Б.Л. V, у дијелу који се односи на нужни насљедни дио тужилаца са по 1/6 дијела, и да се слиједом тога наложи РУГИП-у –ПЈ Б.Л., да на темељу те пресуде изврши брисање уписа права својине са 1/1 дијела на предметном стану с имена туженог и изврши упис права сувласништва на стану у корист тужилаца са по 1/6 дијела, односно туженог са 2/3 дијела. Истом пресудом обавезани су тужиоци да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 772,20 КМ, док је одбијен као неоснован захтјев туженог за накнаду трошкова поступка који представља разлику између траженог и досуђеног износа.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 71 0 П 071274 12 Гж од 13.12.2012. године, жалба тужилаца је одбијена, а првостепена пресуда потврђена у оспореном дијелу којим је одбијен тужбени захтјев и досуђујућем дијелу одлуке о накнади трошкова поступка. Истом пресудом одбијен је захтјев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побијају тужиоци због повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев усвоји.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија је основана.

Предмет овога парничног поступка је захтјев тужилаца за враћање поклона који је учинила њихова мајка туженом, а због повреде нужног насљедног дијела.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио: да је између Г.Д. (мајка тужилаца, а бака туженог) и туженог Н.Г. закључен Даровни уговор; да је рјешењем првостепеног суда број: 071-0-О-06-002140 од 1.6.2007. године утврђено да се неће расправљати заоставштина иза покојне Г.Д., јер нема имовине; да су у поменутом оставинском поступку учествовали законски насљедници, Р.Г. (мајка туженог) и тужиоци као синови оставитељице; да је предметни стан у књизи уложених уговора о откупу стамбених зграда и станова уписан као власништво туженог.

На основу предњих чињеничних утврђења, првостепени суд је одбио тужбени захтјев позивајући се на одредбу члана 126., везано за одредбу члана 7. и члана 123. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Српске" број: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13), те одредбе члана 9. став 1., члана 10., члана 28. став 1., члана 29. став 1, члана 39. и члана 44. Закона о насљеђивању („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број: 7/80 и 15/80), наводећи да

тужиоци нису доказали да имају својство нужног насљедника, с обзиром да нису доказали да су трајно неспособни за рад и да немају средстава за живот.

Одлучујући о жалби тужене, другостепени суд је у свему прихватио чињенична утврђења, али не и правни закључак првостепеног суда. По оцјени другостепеног суда тужиоци су захтјев за смањење располагања даровним уговором могли поставити само у оставинском поступку, што су они пропустили да учине.

Ревизионим наводима тужиоци основано указују да су нижестепене пресуде засноване на погрешној примјени материјалног права.

Одредбом члана 28. став 1. поменутог Закона о насљеђивању, који је важио на дан 25.10.2006. године, када је умрла предница парничних странака Г.Д. (у даљем тексту оставитељица), прописано је да у круг нужних насљеника спадају дјеца умрлог, његови усвојеници и његов брачни друг. За поменута лица довољно је да буду позвана на насљеђе и да самим тим спадају у круг нужних насљедника, а без постављања било каквих додатних услова, као што је трајна неспособност за рад и одсуство нужних средстава за живот.

Према томе правилан је закључак другостепеног суда када наводи да тужиоци као дјеца оставитељице, која су позвана на насљеђе, спадају у круг нужних насљедника, без обзира на то да ли су способни за рад и да ли имају средстава за живот. Према одредби члана 29. став 2. поменутог Закона о насљеђивању тужиоцима као нужним насљедницима припада право на једну половину од оног дијела који би сваком поједином од њих припао по законском реду насљеђивања. Како је оставитељица иза себе оставила троје дјеце, а у вријеме смрти је била удовица, то у складу са чланом 10. Закона о насљеђивању тужиоцима би припадало по једну трећину укупне заоставштине, док нужни дио износи половицу од тога, односно по једну шестину од оставштине.

Међутим, ревизијом се са правом доводи у питање став другостепеног суда да су тужиоци изгубили право на остварење нужног дијела тиме што нису у току оставинског поступка тражили враћање поклона који је учинила оставитељица. Постављање оваквог захтјева у току оставинског поступка од значаја је само ако се ради о располагању у односу на другог учесника оставинског поступка, дакле такође законског насљедника, а не у односу на треће лице.

У конкретном случају тужени као унук оставитељице није учествовао у поменутом оставинском поступку, јер не спада у круг законских насљедника с обзиром да му је мајка (кћерка оставитељице) жива, што значи да има својство трећег лица, па самим тим резултати оставинског поступка у коме није учествовао се не односе на њега.

Став другостепеног суда, да пропусти тужилаца да истакну захтјев за остварење права на нужни дио има за посљедицу губитак тога права био би основан само у случају да је тужени као насљедник учествовао у оставинском

поступку. Међутим како тужени има својство трећег лица у оставинском поступку, тужиоци своје право у односу на њега могу остварити искључиво у парничном поступку. Евентуално истицање захтјева тужиоца у односу на туженог у оставинском поступку би било безпредметно, јер чак и да није оспорено од стране учесника тога оставинског поступка не би могло да буде рјешено у том поступку.

Према томе, код утврђења да оставитељица није имала друге имовине осим стана који је даровала туженом, те да су тужиоци двоје од укупно троје дјеце оставитељице, пропизилази да им у смислу цитираних законских одредбе припада по једна шестина (половина од трећине) на имовини оставитељице, коју је имала прије спорног располагања.

Имајући у виду све напријед изнесено, по оцјени овога суда, побијаном пресудом погрешно је примјењено материјално право на штету тужилаца па је ваљало уважити ревизију и побијану пресуду преиначити на основу одредбе члана 250. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлука о трошковима поступка донесена је на основу одредбе 386. став 1 у вези члана 397. став 2. Закона о парничном поступку, с обзиром да су тужиоци у цијелости успјели у овом парничном поступку. Трошкове поступка тужилац је тражио опредјељеним трошковником од 29.9.2011. године за првостепени поступак у износу од 2.880,00 КМ који је сачињен у складу са важећом Тарифом о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник Републике Српске“ број: 68/05). Трошкове жалбеног и ревизионог поступка тужиоци су тражили у изјављеним правним лијековима, па им усмислу одредби Тарифних бројева 2., 10. и 12. припада по 1.350,00 КМ, што је укупно 5.580,00 КМ. На досуђене трошкове поступка тужиоцима припада и право на законску затезну камату почев од пресуђења па до исплате, а у складу са одредбом члана 277. став 1. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и "Службени гласник Републике Српске" број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04).

Предсједник вијећа,

Роса Обрадовић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић